

съ по една колонада отъ четири стълба и два полустълба отъ зеленъ серпентиновъ мраморъ и сж украсени съ изящни колонки, полуколонки, балюстради и корнизи отъ скжпи и разноцветни мрамори.

Отъ притвора се влиза въ централната част на храма-паметникъ презъ една голъма бронзова врата, на която рамките сж направени отъ златенъ бразилски ониксъ. Надъ вратата се намира албастрена джга съ прозиренъ (ажуренъ) корнизъ и кръстъ отгоре, а отъ дветъ ѝ страни сж поставени по два червени мраморни стълба съ албастрени капители, между които се намиратъ прекраснитъ изображения на Св. Св. Константинъ и Елена и Св. Св. братя Кирилъ и Методий — първитъ отъ лъва страна, а вторитъ — отдъсна. Дветъ изображения сж работа на руския художникъ, професоръ А. Киселевъ.

Вжтре въ храма, надъ главния входъ и въ дъното на централния корабъ, на 6 метра височина, се намира хоровата естрада. Тя се подпира на две колони и две полуколонки отъ зеленъ мраморъ. Лицевата ѝ плоскост е направена отъ свѣтло-зеленъ мраморъ, а балюстрадата, която се състои отъ 54 красиви колонки — отъ бѣло-жълтъ мраморъ.

Въ централната част на храма-паметникъ се намиратъ: амвонътъ, архиерейскиятъ тронъ, царскиятъ тронъ и кивотитъ¹⁾ на Св. Св. Кирилъ и Методий, Св. Царь Борисъ и Св. Владимиръ.

Амвонътъ се намира въ лѣво отъ централния олтаръ. Катедрата му е направена отъ бѣло-жълтъ мраморъ, а четиритъ колонки, които я подпиратъ отстрани — отъ свѣтло-зеленъ мраморъ. Колонката пъкъ, която поддържа катедрата по срѣдата ѝ и се опира върху лежаща мраморна лъвица, е направена отъ червенъ ониксъ. Отъ дветъ страни на катедрата, симетрично разположени, се намиратъ две извънредно красиви и нѣжни колонки отъ червенъ ониксъ съ албастрени капители. Колонките лежатъ върху лъвици отъ бѣлъ мраморъ, а върху капителитъ имъ сж поставени изящно изработени орли, сжщо отъ бѣлъ мраморъ.

Архиерейскиятъ тронъ се намира отдъсно на централния олтаръ. Поддържа се отъ 4 червени мраморни колони (росо антико). Балдахинътъ му е отъ албастръ, а стълбата и естрадата — отъ тъмно-зеленъ мраморъ. (верде ди антико). Въ трона е поставено мраморно кресло, инкрустрирано²⁾, особено въ задната си част (облегалото) съ скжпи и разноцветни мрамори.

Царскиятъ тронъ се намира сжщо отдъсно на Централния олтаръ и предъ Архи-

рейския тронъ. Поддържа се отъ четири зелени мраморни стълба (серпентино ди сиена), отъ които преднитъ два се опиратъ върху лъвове отъ бѣло-жълтъ мраморъ. Последнитъ пъкъ лежатъ върху пиедестали отъ тъмно-зеленъ мраморъ. Балдахинътъ на трона е направенъ отъ красивъ мраморъ и се крепи на 32 стълбчета отъ зеленъ ониксъ съ албастрени капители. Кубето подъ балдахина на трона е облепено съ красива мозаика, изобразяваща Исуса Христа. На четиритъ пандантиви, върху, които се крепи кубето, се намиратъ мозаичнитъ образи на Св. Св. Царь и царица Константинъ и Елена и Св. Св. братя Кирилъ и Методий. Отстрани (въ лѣво и дѣсно) естрадата на трона е оградена до известна височина съ бѣло-жълтъ мраморъ, а отзадъ, на височина до два метра — съ сиво пепелявъ мраморъ, по срѣдата на който е поставена плоча отъ бледо-розовъ мраморъ съ изваянъ върху нея държавенъ гербъ.

До задната преграда на трона, подъ кубето на балдахина, сж поставени три мраморни кресла, покрити съ дебелъ и скжпъ платъ.

Сводоветъ на трона, както и двата му странични парапета, сж украсени съ изящна мраморна рѣзба, а върху албастренитъ капители на мраморнитъ колони сж поставени монограмитъ на Царь Фердинандъ и Царица Елеонора. На задната страна на трона, подъ балдахина, се намиратъ мозаичнитъ образи на Царь Фердинандъ и Царица Елеонора въ старобългарско царско одеяние, държащи въ ржце модела на храма и табло съ следния текстъ на старобългарски езикъ :

„Въ днитъ на Благочестивия и Христолюбивия царь на всички българи Фердинандъ Вотински¹⁾ и благочестивата и христолюбива царица Елеонора и неговия наследникъ благочестивия князь Борисъ Търновски, съгради се и се украси съ всенародно иждивяване този съборенъ храмъ на името на св. Александъръ Невски, светитъ и славни равноапостоли Кирилъ и Методий и св. Царь Борисъ въ паметъ на освобождението на българския народъ

1904—1912 год.“

Отвънъ, на задната част на трона, се намира мозаичниятъ образъ на св. Георги.

Всички мозаични изображения на трона сж изработени въ Венеция по проектитъ на нашия художникъ Антонъ Митовъ.

По своя вѣншенъ видъ и ценността на материалитъ, отъ които сж направени, Архи-

²⁾ Инкрустриране — поставяне на малки парчета (части) отъ единъ по-цененъ предметъ на повърхността на другъ, за да се получатъ красиви форми и изображения.

¹⁾ Старото име на фамилията на царь Фердинандъ.

¹⁾ Кивотъ — малкъ страниченъ иконостасъ.